

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. rugsėjo 2 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Įsisteigimo laisvė – Laisvas paslaugų teikimas – Profesinės kvalifikacijos pripažinimas – Direktyva 2005/36/EB – 5 straipsnio 2 dalis – Valstybėje narėje įsisteigęs automobilių ekspertas, kuris vyksta į priimančiosios valstybės narės teritoriją tam, kad laikinai ir kartais vykdytų savo profesinę veiklą – Priimančiosios valstybės narės, kurioje jis anksčiau buvo įsisteigęs, profesinės organizacijos atsisakymas įtraukti jį į laikinai ir kartais teikiamų paslaugų registrą – Formuliuotė „paslaugų teikimas laikinai ir kartais“

Byloje C-502/20

dėl *Cour d'appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas, Belgija) 2020 m. rugsėjo 22 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. spalio 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

TP

prieš

Institut des Experts en Automobiles

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kuri sudaro pirmininkas N. Piçarra, devintosios kolegijos teisėjo pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas M. Vilaras (pranešėjas) ir teisėja K. Jürimäe,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- TP, atstovaujamo advokato V. Grévy,
- *Institut des Experts en Automobiles*, atstovaujamo advokatų P. Botteman ir R. Molders-Pierre,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos L. Van den Broeck, M. Jacobs ir C. Pochet,

* Proceso kalba: prancūzų.

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vlácil ir T. Machovičová,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir M. H. S. Gijzen,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos É. Gippini Fournier ir L. Armati,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 49 straipsnio ir 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005, p. 22; klaidų ištaisymas OL L 93, 2008, p. 28), iš dalies pakeistos 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES (OL L 354, 2013, p. 132) (toliau – Direktyva 2005/36), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant TP ir *Institut des Experts en Automobiles* (toliau – IEA) ginčą dėl TP Belgijoje vykdomos automobilių eksperto veiklos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2005/36 11 konstatuojamojoje dalyje, be kita ko, nustatyta, kad šia direktyva neketinama kišti į teisėtą valstybių narių interesą užkirsti kelią tam, kad tam tikri jų piliečiai galėtų neteisėtai vengti su profesijomis susijusių nacionalinių teisės aktų taikymo.
- 4 Šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje taikomi tokie sąvokų apibrėžimai:

- a) „reglamentuojama profesija“ – tai profesinės veiklos rūšis arba profesinės veiklos rūšių grupė, kuria verčiantis (arba verčiantis vienu iš jos būdų) pagal įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai arba netiesiogiai reikalaujama specifinės profesinės kvalifikacijos turėjimo; visų pirma vertimosi būdu laikomas profesinio vardo, kurio naudojimas įstatymais ir kitais teisės aktais leidžiamas tik turintiesiems tam tikrą profesinę kvalifikaciją, naudojimas. Kai pirmasis sakinytis netaikomas, reglamentuojama profesija laikoma profesija, nurodyta šio straipsnio 2 dalyje;
- b) „profesinė kvalifikacija“ – tai kvalifikacija, patvirtinta formalios kvalifikacijos įrodymu, 11 straipsnio a punkto i papunktyje nurodytu kompetenciją patvirtinančiu dokumentu ir (arba) profesine patirtimi;

<...>“

- 5 Minėtos direktyvos II antraštinę dalį „Laisvas paslaugų teikimas“ sudaro 5–9 straipsniai. 5 straipsnyje „Laisvo paslaugų teikimo principas“ nustatyta:

„1. Nepažeidžiant specialių [Sąjungos] teisės nuostatų ir šios direktyvos 6 bei 7 straipsnių, valstybės narės dėl jokių su profesine kvalifikacija susijusių priežasčių neriboja paslaugų teikimo laisvės kitoje valstybėje narėje:

- a) jei paslaugos teikėjas yra teisėtai įsisteigęs valstybėje narėje (toliau – įsisteigimo valstybė narė), kad užsiimtų ten ta pačia profesija, ir
- b) kai paslaugos teikėjas keičia buvimo vietą, jei jis užsiėmė ta profesija vienoje ar kelse valstybėse narėse ne trumpiau kaip vien[us] metus per pastaruosius dešimt metų iki paslaugų teikimo, kai profesija įsisteigimo valstybėje narėje nėra reglamentuojama. Sąlyga dėl vien[ų] metų profesinės patirties netaikoma, jeigu profesija arba tokią profesiją leidžiantis įgyti rengimas yra reglamentuojami.

2. Šios antraštinės dalies nuostatos taikomos tik tuomet, kai paslaugos teikėjas nuvyksta į priimančiosios valstybės narės teritoriją laikinai arba vienkartinai [kartais] užsiimti 1 dalyje nurodyta profesija.

Paslaugų teikimo laikinumas ir vienkartinumas [kartkartinumas] įvertinamas kiekvienu konkrečiu atveju, visų pirma pagal jo trukmę, dažnumą, reguliarumą ir tęstinumą.

3. Jei paslaugos teikėjas keičia buvimo vietą, jam taikomos profesinio, įstatyminio ar administracinio pobūdžio profesinės taisyklės, kurios yra tiesiogiai susijusios su profesine kvalifikacija, pvz., profesijos apibrėžimas, naudojimasis profesiniais vardais ir rimtas profesinis aplaidumas, tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su vartotojų apsauga ir sauga, o taip pat drausminės nuostatos, taikytinos priimančiojoje valstybėje narėje specialistams, užsiimantiems toje valstybėje narėje ta pačia profesija.“

- 6 Tos pačios direktyvos 6 straipsnio „Išimtys“ pirmos pastraipos a punkte nustatyta:

„Pagal 5 straipsnio 1 dalį priimančioji valstybė narė kitoje valstybėje narėje įsisteigusius paslaugų teikėjus atleidžia nuo reikalavimų, kuriuos ji taiko savo teritorijoje įsisteigusiems specialistams, susijusių su:

- a) profesinės organizacijos ar institucijos suteikiamu leidimu, registracija ar naryste joje. Siekdamos palengvinti jų teritorijoje pagal 5 straipsnio 3 dalį galiojančių drausminių nuostatų taikymą valstybės narės gali numatyti automatinę laikinąją registraciją arba *pro forma* narystę tokioje profesinėje organizacijoje ar institucijoje, jei tokia registracija ar narystė niekaip neuždelsia ir neapsunkina paslaugų teikimo ir nesudaro jokių papildomų išlaidų paslaugos teikėjui. <...>“

- 7 Pagal Direktyvos 2005/36 7 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali reikalauti, kad jeigu paslaugų teikėjas pirmą kartą persikelia iš vienos valstybės narės į kitą paslaugoms teikti, jis turėtų iš anksto apie tai informuoti priimančiosios valstybės narės kompetentingą instituciją. Tokios deklaracijos atnaujinamos kartą per metus, jei paslaugos teikėjas per tuos metus ketina teikti laikinas arba kartkartines paslaugas toje valstybėje narėje.

Belgijos teisė

2007 m. gegužės 15 d. įstatymas

- 8 Belgijoje automobilių ekspertų statusas, teisės ir pareigos reglamentuojami 2007 m. gegužės 15 d. Įstatymu dėl automobilių eksperto profesijos pripažinimo ir apsaugos, kuriuo įsteigiamas Automobilių ekspertų institutas (*Moniteur belge*, 2007 m. birželio 2 d., p. 28087), iš dalies pakeistu 2011 m. spalio 6 d. įstatymu (*Moniteur belge*, 2011 m. lapkričio 10 d., p. 67853), (toliau – 2007 m. gegužės 15 d. įstatymas).
- 9 Pagal 2007 m. gegužės 15 d. įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunktį IEA nario statusas suteikiamas bet kuriam fiziniam asmeniui, kuris pageidauja įsisteigti Belgijoje kaip automobilių ekspertas ir pateikia atitinkamą prašymą bei kompetenciją patvirtinantį dokumentą arba Europos Sąjungos valstybės narės išduotą formalios kvalifikacijos įrodymą. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 6 punkte priduriama, kad suinteresuotasis asmuo turi būti įrašytas į IEA nuolatinių narių sąrašą.
- 10 Minėto įstatymo 6 straipsnyje nustatyta:
„Kai naudodamiesi paslaugų teikimo laisve <...> Sąjungos valstybių narių piliečiai atvyksta į Belgiją pirmą kartą laikinai ir kartais vykdyti automobilių ekspertų veiklą, jie apie tai iš anksto rašytiniu pareiškimu informuoja kompetentingą [IEA] tarybos kolegiją pagal 2008 m. vasario 12 d. įstatymo, <...> kuriuo įtvirtinamos <...> bendros [ES] profesinių kvalifikacijų pripažinimo nuostatos, 9 straipsnio 1 dalį. <...>“

2008 m. vasario 12 d. įstatymas

- 11 Direktyva 2005/36 į Belgijos teisę buvo perkelta 2008 m. vasario 12 d. Įstatymu dėl bendrųjų profesinių kvalifikacijų pripažinimo ES pagrindų (*Moniteur belge*, 2008 m. balandžio 2 d., p. 17886, toliau – 2008 m. vasario 12 d. įstatymas).
- 12 Šio įstatymo II antraštinę dalį „Laisvė teikti paslaugas“ sudaro 6–11 straipsniai. Minėto įstatymo 6 straipsnyje nustatyta:
„Šios antraštinės dalies nuostatos taikomos tik tuomet, kai paslaugos teikėjas nuvyksta į Belgijos teritoriją laikinai ir kartais užsiimti 7 straipsnio [1 dalyje] nurodyta profesija.
Laikinas ir kartkartinis paslaugų teikimo pobūdis įvertinamas kiekvienu konkrečiu atveju, visų pirma pagal jo trukmę, dažnumą, reguliarumą ir tęstinumą.“
- 13 To paties įstatymo 9 straipsnyje nustatyta išankstinio deklaravimo tvarka pagal Direktyvos 2005/36 7 straipsnį.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 14 TP daugelį metų Belgijoje dirbo automobilių ekspertu. Nuo 2014 m. sausio 28 d. jis gyvena Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės teritorijoje ir ten verčiasi ta pačia profesija.

- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad iš TP pateiktų įrodymų matyti, kad nors nuo šios datos jis kelis kartus veiklą vykdė Belgijoje, didžioji jo profesinės veiklos dalis šiuo metu vykdoma už Belgijos teritorijos ribų, todėl jo profesinė veikla Belgijoje gali būti kvalifikuojama kaip „antrinė“.
- 16 2015 m. rugsėjo mėn. IEA paragino TP pateikti prašymą tapti nuolatinio IEA nariu, kad būtų teisiškai sureguliuota jo padėtis Belgijoje.
- 17 TP atsisakė pateikti tokį prašymą ir kadangi, kaip jis nurodė, atlieka tam tikras ekspertizes Belgijoje, paprašė būti įtrauktas į laikinai ir kartais veiklą Belgijoje vykdančių automobilių ekspertų sąrašą, numatytą 2008 m. vasario 12 d. įstatymo 9 straipsnyje.
- 18 IEA mano, kad atsižvelgiant į tai, jog TP nėra nuolatinis IEA narys, jo automobilių eksperto Belgijoje veika laikytina neteisėta ir nesąžininga. Todėl IEA pareiškė TP ieškinį *Tribunal de commerce du Hainaut* (Heno komercinių bylų teismas, Belgija), prašydamas jam uždrausti vadintis automobilių ekspertu bei verstis šia profesija Belgijoje.
- 19 TP savo ruožtu tam pačiam teismui pareiškė priešieškinį, prašydamas nurodyti jį įtraukti į laikinai ir kartais veiklą vykdančių automobilių ekspertų sąrašą pagal 2007 m. gegužės 15 d. įstatymo 6 straipsnį.
- 20 2017 m. lapkričio 29 d. sprendimu *Tribunal de commerce du Hainaut* (Heno komercinių bylų teismas) patenkinio IEA ieškinį, o TP priešieškinį atmetė. 2018 m. vasario 15 d. TP apskundė minėtą sprendimą apeliacine tvarka prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 21 2019 m. gruodžio 3 d. sprendimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas TP apeliacinį skundą pripažino priimtiniu ir, remdamasis jo pateiktais dokumentais, nusprendė, kad jo įsisteigimo vieta yra Liuksemburge, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/36 16–19 straipsnius.
- 22 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia turintis abejonių dėl tokio 2007 m. gegužės 15 d. įstatymo 6 straipsnyje vartojamų žodžių „laikinai ir kartais“ aiškinimo, kokių remiasi IEA, pagal kurį, jeigu anksčiau valstybėje narėje buvo vykdyta ilgalaikė ir reguliari veikla, ta pati veikla šioje valstybėje narėje negali būti pripažinta laikina ir kartkartine po to, kai atitinkamo asmens įsisteigimo vieta perkeliama į kitą valstybę narę. Taigi TP vykdo tą pačią veiklą, kurią daugiau nei 25 metus vykdė Belgijoje.
- 23 Be to, šio teismo nuomone, laikinas paslaugų teikimo pobūdis turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į paslaugos teikimo trukmę, bet ir į jos dažnumą, reguliarumą ir tęstinumą. Iš to jis daro išvadą, kad tam tikras kartotinumasis iš principo nekliudo laikino veiklos pobūdžio pripažinimui. Be to, laikinas paslaugų teikimo pobūdis neužkerta kelio atitinkamam asmeniui valstybėje narėje, kurioje jis teikia paslaugas, apsirūpinti tam tikra infrastruktūra, pavyzdžiui, biuru.
- 24 Taigi *Cour d'appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas, Belgija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
„1. Ar 2007 m. gegužės 15 d. <...> įstatymo <...> [5 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunkčio] ir 6 straipsnio nuostatos, siejamos su 2008 m. vasario 12 d. įstatymo <...> nuostatomis, būtent su jo 6, 8 ir 9 straipsniais, gali būti aiškinamos taip, kad paslaugos teikėjas, perkėlęs įsisteigimo vietą į kitą valstybę narę, negali po tokio perkėlimo būti įtrauktas į savo kilmės

šalies, t. y. Belgijos, laikinai ir kartais teikiamų paslaugų IEA registrą, siekiant šioje šalyje laikinai ir kartais vykdyti veiklą. Ar toks aiškinimas atitinka Sąjungos teisėje pripažintą įsisteigimo laisvę?

2. Ar 2007 m. gegužės 15 d. <...> įstatymo <...> [5 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunkčio] ir 6 straipsnio nuostatos, siejamos su 2008 m. vasario 12 d. įstatymo <...> nuostatomis, būtent su jo 6, 8 ir 9 straipsniais, ir aiškinamos taip, kad pagal laikinos ir kartkartinės veiklos sąvoką valstybėje narėje įsisteigęs paslaugos teikėjas negali teikti paslaugų kitoje valstybėje narėje, jeigu joms būdingas tam tikras kartotinumai, tačiau jos nėra reguliarios, arba toje valstybėje apsirūpinti tam tikra infrastruktūra, atitinka [Direktyvos 2005/36] nuostatas?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 25 Pirmiausia reikia priminti, kad nors, remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo klausimų formuluote, Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą dėl vidaus teisės nuostatos atitikties Sąjungos teisei, niekas Teisingumo Teismui nekliudo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą, nurodant su Sąjungos teise susijusius aiškinimo aspektus, leidžiančius jam pačiam priimti sprendimą dėl vidaus teisės atitikties Sąjungos teisei (šiuo klausimu žr. 2020 m. balandžio 30 d. Sprendimo *CTT – Correios de Portugal*, C-661/18, EU:C:2020:335, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 26 Kalbant apie pagrindinę bylą, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad TP yra teisėtai įsisteigęs Liuksemburge ir ten užsiima automobilių eksperto profesija. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi „užduotimis“, kurias TP atlikto įvairiose valstybėse narėse, be kita ko, Belgijos Karalystės teritorijoje, o tai reiškia, kad jis fiziškai persikėlė į šią valstybę narę, kad ten galėtų užsiimti savo profesija.
- 27 Darytina išvada, kad, pirma, toks paslaugų teikimas patenka į Direktyvos 2005/36 5 straipsnio taikymo sritį, kurio 1 dalies a punkte įtvirtintas principas, pagal kurį valstybės narės dėl su profesine kvalifikacija susijusių priežasčių negali riboti laisvės teikti paslaugas, jeigu paslaugų teikėjas yra teisėtai įsisteigęs kitoje valstybėje narėje tam, kad galėtų užsiimti ta pačia profesija. Šiuo klausimu šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Direktyvos 2005/36 II antraštinės dalies nuostatos taikomos tik tuomet, kai paslaugos teikėjas persikelia į priimančiosios valstybės narės teritoriją, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, kad laikinai ir kartais užsiimtų savo profesija.
- 28 Antra, kadangi pagrindinės bylos aplinkybės patenka į Direktyvos 2005/36 II antraštinės dalies, kurioje yra šios direktyvos 5 straipsnis, taikymo sritį, 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006, p. 36) 16 straipsnis, priešingai, nei Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose teigė Nyderlandų vyriausybė, nėra taikomas. Iš tikrųjų pagal šios direktyvos 17 straipsnio 6 punktą jos 16 straipsnis netaikomas klausimams, kuriems taikoma Direktyvos 2005/36 II antraštinė dalis, taip pat valstybių narių, kuriose teikiama paslauga, reikalavimams, pagal kuriuos vykdyti tam tikrą veiklą leidžiama tik tam tikros profesijos atstovams (2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *X-Steuerberatungsgesellschaft*, C-342/14, EU:C:2015:827, 36 punktas).
- 29 Atsižvelgiant į šiuos patikslinimus, reikia suprasti, kad savo klausimais, kurie turi būti nagrinėjami kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2005/36 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiamas toks priimančiosios valstybės narės reglamentavimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, pagal

kuri, kaip ji aiškina tos valstybės narės kompetentingos institucijos, kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam specialistui neleidžiama laikinai ir kartais užsiimti profesine veikla priimančiosios valstybės narės teritorijoje, motyvuojant tuo, kad anksčiau šis specialistas buvo įsisteigęs šioje valstybėje narėje, kad jo teikiamoms paslaugoms būdingas tam tikras kartotinumumas arba kad minėtoje valstybėje narėje jis apsirūpino tam tikra infrastruktūra, pavyzdžiui, biuru.

- 30 Siekiant atsakyti į šiuos klausimus, reikia išaiškinti Direktyvos 2005/36 5 straipsnio 2 dalį, būtent šioje nuostatoje esančią formuluotę „laikinai ir atsitiktinai [kartais]“ užsiimti profesija priimančiojoje valstybėje narėje, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su SESV 56 straipsnyje įtvirtinta laisve teikti paslaugas.
- 31 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad reikia atskirti atitinkamas laisvės teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvės taikymo sritis. Tam reikia nustatyti, ar ekonominės veiklos vykdytojas yra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje teikia aptariamą paslaugą. Jeigu yra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje teikia šią paslaugą, jis patenka į įsisteigimo laisvės, kaip ši apibrėžta SESV 49 straipsnyje, taikymo sritį. Jei, atvirkščiai, ekonominės veiklos vykdytojas nėra įsisteigęs paskirties valstybėje narėje, jis yra tarpvalstybinis paslaugų teikėjas, kuriam taikomas laisvo paslaugų teikimo principas (2018 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank*, C-625/17, EU:C:2018:939, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 32 Įsisteigimo sąvoka, kaip ji suprantama pagal SESV nuostatas dėl įsisteigimo laisvės, reiškia faktinį ekonominės veiklos vykdymą neribotą laiką per nuolatinę buveinę priimančiojoje valstybėje narėje. Taigi ši sąvoka reiškia, kad atitinkamas veiklos vykdytojas turi būti realiai įsteigtas šioje valstybėje ir joje faktiškai vykdyti ekonominę veiklą (2018 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank*, C-625/17, EU:C:2018:939, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 33 Be to, reikia patikslinti, kad asmuo gali būti įsisteigęs, kaip tai suprantama pagal SESV nuostatas dėl įsisteigimo laisvės, daugiau nei vienoje valstybėje narėje, būtent įsteigiant antrąją profesinės veiklos buveinę (1995 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Gebhard*, C-55/94, EU:C:1995:411, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 34 Vis dėlto, kai paslaugų teikėjas išvyksta į kitą nei įsisteigimo valstybę narę, SESV paslaugų skyriaus nuostatos, būtent 57 straipsnio trečia pastraipa, numato, kad ten šis paslaugų teikėjas savo veikla verčiasi laikinai (2018 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank*, C-625/17, EU:C:2018:939, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 35 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją sąvoka „paslauga“, kaip ji suprantama pagal SESV, gali apimti labai skirtingo pobūdžio paslaugas, įskaitant paslaugas, kurias valstybėje narėje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas teikia dažniau ar rečiau arba daugmaž reguliariai, net ir ilgesnį laikotarpį, vienoje ar keliose kitose valstybėse narėse įsteigtiems asmenims. Jokia SESV nuostata galiausiai nepadedą bendrai nustatyti, kokia paslaugos teikimo kitoje valstybėje narėje trukmė ar dažnumas nebeleidžia to laikyti paslaugų teikimu, kaip jis suprantamas pagal SESV (šiuo klausimu žr. 2003 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Schnitzer*, C-215/01, EU:C:2003:662, 30 ir 31 punktus ir 2012 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Duomo Gpa ir kt.*, C-357/10–C-359/10, EU:C:2012:283, 32 punktą).

- 36 Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad tai, jog paslaugų teikimas yra laikinas, nereiškia, kad paslaugų teikėjas negali apsirūpinti priimančiojoje valstybėje narėje kokia nors infrastruktūra (įskaitant biurą, kontorą ar kabinetą), jei tokia infrastruktūra yra būtina teikti atitinkamoms paslaugoms (1995 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Gebhard*, C-55/94, EU:C:1995:411, 27 punktą).
- 37 Į pateiktus klausimus reikia atsakyti būtent atsižvelgiant į šiuos aspektus.
- 38 Pirma, tokiu atveju, kai valstybėje narėje įsisteigęs specialistas persikelia į priimančiosios valstybės narės teritoriją, kurioje anksčiau buvo įsisteigęs, tam, kad nuo šiol ten tik laikinai ir kartais vykdytų savo profesinę veiklą, šios valstybės narės kompetentingos institucijos turi teisę, kaip patvirtinta Direktyvos 2005/36 11 konstatuojamojoje dalyje, patikrinti šio specialisto teiginių teisingumą, siekdamas užsitikrinti, kad jis nesistengia neteisėtai išvengti su profesijomis susijusių nacionalinių teisės aktų taikymo.
- 39 Be to, esant tokiai situacijai, nei iš SESV 56 ir 57 straipsnių ar Direktyvos 2005/36 5 straipsnio 2 dalies, nei iš šio sprendimo 31–36 punktuose nurodytos Teisingumo Teismo jurisprudencijos negalima daryti išvados, jog vien tai, kad specialistas buvo anksčiau įsisteigęs priimančiojoje valstybėje narėje, gali kliudyti tam, kad naudodamasis laisve teikti paslaugas jis savo profesinę veiklą vykdytų šioje valstybėje narėje, laikinai atvykdamas iš valstybės narės, kurioje šiuo metu yra įsisteigęs.
- 40 Antra, iš šio sprendimo 35 punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, jog tai, kad paslaugoms, kurias priimančiojoje valstybėje narėje teikia kitoje valstybėje narėje įsisteigęs specialistas, būdingas tam tikras kartotinumasis, neklaido, kad jos būtų kvalifikuojamos kaip priimančiojoje valstybėje narėje „laikinai ir kartais“ teikiamos paslaugos, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/36 5 straipsnio 2 dalį.
- 41 Trečia, iš šio sprendimo 36 punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, jog tai, kad, esant tokiai situacijai, specialistas priimančiojoje valstybėje narėje apsirūpina tam tikra infrastruktūra, pavyzdžiui, biuru, taip pat savaime neklaido tokiam priimančiojoje valstybėje narėje jo teikiamų paslaugų kvalifikavimui.
- 42 Galiausiai reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2005/36 6 straipsnio 1 dalies a punktą šios direktyvos 5 straipsnyje nurodytiems kitoje valstybėje narėje įsisteigusiems paslaugų teikėjams netaikomi priimančiosios valstybės narės teritorijoje įsisteigusiems specialistams nustatyti reikalavimai, susiję, be kita ko, su profesinės organizacijos ar institucijos suteikiamu leidimu, registracija ar naryste joje, todėl ši valstybė narė gali numatyti tik automatinę laikinąją registraciją arba *pro forma* narystę tokioje profesinėje organizacijoje ar institucijoje, siekdama palengvinti drausminių nuostatų taikymą pagal minėtos direktyvos 5 straipsnio 3 dalį, jeigu tai niekaip neuždelsia ir neapsunkina paslaugų teikimo.
- 43 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2005/36 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiamas toks priimančiosios valstybės narės reglamentavimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, pagal kurį, kaip jį aiškina šios valstybės narės kompetentingos institucijos, kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam specialistui neleidžiama laikinai ir kartais užsiimti profesine veikla priimančiosios valstybės narės teritorijoje, motyvuojant tuo, kad anksčiau šis specialistas buvo įsisteigęs šioje valstybėje narėje, kad jo teikiamoms paslaugoms būdingas tam tikras kartotinumasis arba kad minėtoje valstybėje narėje jis apsirūpino tam tikra infrastruktūra, pavyzdžiui, biuru.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 44 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, iš dalies pakeistos 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES, 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiamas toks priimančiosios valstybės narės reglamentavimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, pagal kurią, kaip jį aiškina šios valstybės narės kompetentingos institucijos, kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam specialistui neleidžiama laikinai ir kartais užsiimti profesine veikla priimančiosios valstybės narės teritorijoje, motyvuojant tuo, kad anksčiau šis specialistas buvo įsisteigęs šioje valstybėje narėje, kad jo teikiamoms paslaugoms būdingas tam tikras kartotinumas arba kad minėtoje valstybėje narėje jis apsirūpino tam tikra infrastruktūra, pavyzdžiui, biuru.

Parašai.